

ת"פ 38989/01/14 - מדינת ישראל נגד חוסיין מחיליה

בית משפט השלום בטבריה

ת"פ 38989-01-14 מדינת ישראל נ' מחיליה
15 נובמבר 2015

בפני כב' השופט ניר מישורי לב טוב

בעניין:

המאשימה

מדינת ישראל

נגד

הנאשם

חוסיין מחיליה

נוכחים:

ב"כ המאשימה עו"ד נוח רחאל

הנאשם וב"כ עו"ד דודו בן אשר

גזר דין

מבוא

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו ביום 23.06.2015 בביצוע עבירת תקיפה הגורמת חבלה של ממש - עבירה לפי סעיף 380 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: "**חוק העונשין**") ופציעה - עבירה לפי סעיף 223 לחוק העונשין.

על פי עובדות כתב האישום, בתאריך 11/11/13, סמוך לשעה 21:00, במתחם בית העסק "מקדונלדס" בצומת גולני, תקף הנאשם את נאג'י חראנבה תושב מגאר (להלן: "המתלונן") בהכותו, מספר פעמים, באיזור ראשו וגופו של המתלונן- בין היתר באמצעות מקל עץ- תוך גרימת חבלות למתלונן בהן חתך במצח מצד ימין, עמוק קרוע הנדרש לתפירה, שפשופים מרובים ביד שמאל ומרפק, סימני חבלה בבית החזה.

הרקע- חשדו של הנאשם כי המתלונן הלשין עליו בעת עבודתם יחד במלון.

במסגרת הסדר הטיעון הדיוני אליו הגיעו הצדדים הוצהר כי הנאשם יופנה לתסקיר לא מחייב, עמדת המאשימה למאסר בפועל, לאחר קבלת התסקיר יבואו הצדדים בדברים.

תסקיר שירות המבחן הראשון :

עמוד 1

הנאשם נשר מלימודיו לאחר 9 שנות לימוד, עבד 4 שנים במסעדה בבעלות אביו ואז חבר לקבוצת שוליים ונהג לדבריו באופן שלילי. בשנים אלו היה מעורב בפלילים ונטה לדבריו להתפרץ על אחרים, בגיל 20 החליט לשנות כיוון בחייו ולחדול מפעילות שלילית ועבריינית, השלים בגרויות אך לא הציג על כך אישור, בשנת 2013 החל ללמוד לתואר ראשון בחינוך גופני באוניברסיטה בשכם - לא הציג אישור. משפחתו של הנאשם נורמטיבית. הנאשם ריצה עונש מאסר בפועל בן 5 חודשים בעבודות שירות בגין עבירות אלימות חמורות וכן הורשע הרשעה נוספת בשנת 2014 בגין עבירות אלימות כנגד גוף ורכוש. הנאשם לוקח אחריות על מעשיו, לדבריו המתלונן היה אחראי לפיטוריו מהמלון בו עבד, המתלונן קילל אותו ולכן הנאשם התעצבן ותקף אותו. הביע צער וציין כי בוצעה סולחה בין משפחתו למתלונן. שירות המבחן מתרשם כי הנאשם מתקשה לגלות אמפטיה כנה ואמיתית כלפי המתלונן, לאורך השנים גילה הנאשם קושי בוויסות דחפיו התוקפניים ונהג להגיב באופן אלים כאשר חש נפגע. לצד לקיחת אחריות על מעשיו התרשם שירות המבחן כי הנאשם מתייחס למעשיו באופן שטחי, מתקשה להעמיק ברגעי התקיפה ובמחשבותיו ומתקשה לגלות אמפטיה לקורבן.

לצד גורמי סיכוי קיימים גורמי סיכון לרבות החזרתיות בביצוע עבירות אלימות, סף תסכול נמוך, נטייה להגיב באימפולסיביות ותוקפנות וקושי לגלות אמפטיה לקורבן. בשל גורמים אלו לא המליץ שירות המבחן לנוער בעבר על הליך טיפולי וגם כיום הנאשם לא מביע נזקקות או רצון להשתתף בהליך טיפולי למרות ששיקפו לו החשיבות בקבלת כלים להתמודדות במצבים בהם עלול לאבד שליטה. לפיכך מצא שירות המבחן כי החשש להישנות עבירות דומות הינו בינוני עד גבוה ברמת חומרה בינונית עד גבוהה. לאור העובדה כי הנאשם ריצה עונש מאסר בעבודות שירות והוטל עליו מאסר מותנה אשר לא מנעו חזרה על המעשה שירות המבחן ספקן באשר ליכולתו של מאסר נוסף בעבודות שירות להוות גורם ממתן סיכון להישנות עבירות דומות. הוצע לנאשם להירתם להליך טיפולי אך סירב שכן לדבריו לומד כל ימות השבוע בשכם וכי עשה חשבון נפש ושינה התנהגותו.

בדיון אשר התקיים ביום 11/1/15 לאחר קבלת תסקיר המבחן הראשון ביקש ב"כ הנאשם כי ינתן בעניינו של הנאשם תסקיר משלים וזאת שכן הנאשם לא הבין את קצינת המבחן, הוא חשב שאם תינתן לו תכנית שיקומית או טיפולית זה יצטרך להיות מייד באופן ממוקד מדי יום ואז הוא יצטרך להפסיק את לימודיו.

במעמד זה הצהיר הנאשם כי לאחר ששמע את בית המשפט, הוא רוצה לציין הבין שהטיפול הוא מידי וצריך להפסיק את הלימודים שלו. לכן ביקש מבית המשפט כי יתן לו הזדמנות נוספת לקבל תסקיר משלים. כמו כן צוין ע"י ב"כ הנאשם כי המתלונן פוצה בסך 10,000 ₪.

לאור בקשה זו והצהרת הנאשם הוריתי על קבלת תסקיר משלים בעניינו של הנאשם.

תסקיר המעצר השני :

במסגרת התסקיר המשלים מסר הנאשם לקצינת המבחן כי לפניו שנתיים נוספות של לימודים בשכם, חזר על עמדתו כי אינו רואה שום צורך בהליך טיפולי ואינו חש נזקקות שכן בעצם תחילת לימודיו עבר שינוי פנימי וחיצוני. עוד ציין כי הצהרתו בדיון בפני מיום 1/11/15 לפיה יהיה מוכן להתחיל בהליך טיפולי נבעה בעיקר ממניעים של הקלה בעונשו הצפוי. שוב הדגיש הנאשם הקושי בהירתמות להליך טיפולי בשל לימודיו. במצב דברים זה ובהיעדר ביטוי נזקקות למעורבות טיפולית והיעדר חיבור לצורך כך לצד הספקות ביכולת הנאשם להתמיד שב

שירות המבחן ונמנע מהמלצה כלשהי בעניינו של הנאשם.

בתאריך 22/6/15 נשלח הנאשם לקבלת חוות דעת הממונה על עבודות השירות תוך שב"כ הנאשם מצהיר :

"ברור לנאשם כי אין בשליחתו לקבלת חוו"ד ממונה משום יצרת צפייה או הסתמכות מטעם הנאשם".

ב"כ המאשימה שב והבהיר כי עמדת המאשימה למאסר בפועל.

2. ביום 19.10.2015 טענו הצדדים לעונש.

טענות הצדדים:

טיעוני המאשימה :

הנאשם הודה והורשע בכתב אישום אשר מייחס לו פציעה ותקיפה אשר גורמת חבלה של ממש בכך שתקף את המתלונן עם מקל שגרם לחבלות רבות במצח שהצריך תפירה, שפשופים במרפק וביד שמאל וכן סימני חבלה בבית החזה.

כל זאת, על רקע חשדו של הנאשם כי המתלונן "הלשין" עליו על רקע עבודתם יחד.

לחובתו של הנאשם 2 הרשעות קודמות, הראשונה משנת 2008 בעבירות של החזקת סכין, פציעה ותקיפת סתם, אחד מהעונשים שהוטל עליו הינו עונש שרוצה בעבודות שירות, לאחר מכן הרשעה נוספת גם היא בעבירת אלימות ובגז"ד הניתן ביום 23.4.14 הוארך התנאי של ההרשעה הראשונה, **(ת/1)**.

מהתסקיר הראשון שהתקבל בעניינו של הנאשם, עולה כי הנאשם התקשה לגלות אמפתיה כנה ואמיתית כלפי המתלונן, לקח אחריות על מעשיו אך התייחס אליהם באופן שטחי, שירות המבחן מצוין כי חוזר על ביצוע עבירות אלימות, התרשם מקיומו של סף תסכול נמוך ומצא כי הסיכון להישנות עבירות דומות הינו בינוני עד גבוה וחומרת בינונית עד גבוהה.

לסיכום דבריה של קצינת המבחן עולה כי ספקנית באשר ליכולתו לעשות עבודות שירות פעם נוספת.

שירות המבחן לא בא בהמלצה כלשהי ובישיבת הטיעונים לעונש נתן בית המשפט הזדמנות נוספת לתסקיר משלים אך בתסקיר שהתקבל בעניינו, הנאשם דחה כל נזקקות טיפולית וציין כי הצהרתו בדיון האחרון לפיה יהיה מוכן לתהליך טיפולי נבעה בעיקר ממניעים של הקלה בעונש הצפוי לו.

עבירת פציעה הינה עבירת אלימות חמורה, מתחם העונש נע בין עבודות שירות לבין מאסר של שנה וחצי.

במקרה בו יש אופק טיפולי ואין עבר ניתן לשקול עונש ברף התחתון אך במקרה זה שירות המבחן עצמו מצוין כי

עונש שירות בעבודות שירות אינו מתאים. לפיכך תבקש המאשימה להטיל עונש מאסר בפועל של ממש מאחורי סורג וברית, מאסר מותנה, קנס ופיצוי למתלונן.

טיעוני ב"כ הנאשם:

מדובר בנאשם בן 23, סטודנט לחינוך גופני במכללה בשכם. אכן בעברו 2 הרשעות קודמות אבל העבירות הקודמות - האחרונה שבהם הייתה לפני 6 היינו שעה שהיה קטין, בשנת 2009. הנאשם הודה מיד במשטרה בהזדמנות הראשונה, הביע חרטה מלאה, הביע נכונות לפצות את המתלונן.

המתלונן שעה שמסר את התלונה שלו הוא לא ידע במי מדובר, הנאשם עצמו פנה למתלונן ביחד עם אביו, רצה לעשות סולחה ולפצות אותו ורק כך נודעה למשטרה זהותו של הנאשם.

הנאשם כן מראה אמפתיה ונכון לפצות אותו ואלימות היא לא הדרך שלו - עובדה כי 6 שנים מאז העבירה האחרונה הוא לא עבר עבירה אחרת. הוא עבר תהליך של הכאה על חטא מכל המעשים האינפנטיליים שהיו לו.

גם מתסקיר שירות המבחן ניתן לראות שרובו מבוסס על העבר בהיותו קטין.

הנאשם עבר כבר דרך ארוכה מאז העבירות האחרונות, לקח עצמו בידים והחל ללמוד.

לעניין הסירוב לעבור טיפול בשירות המבחן - הדבר נובע אך ורק מהסיבה היחידה כי הוא לומד בשטחים והוא לומד שם כי לא הצליח להתקבל ללימודים אקדמיים בארץ, הוא לא יכול לזנוח את כל הלימודים שלו.

לגבי נסיבות ביצוע העבירה, מדובר באירוע ספונטני, לא מתוכנן, אירוע באקראי שזה עקב תלונה של המתלונן על כך שהנאשם עישן בעבודה והוא פוטר.

הוא פגש אותו באקראי לאחר מס' חודשים, התפתח ויכוח והתוצאה גלשה להיכן שגלשה. מדובר באירוע נקודתי, הוא לא תכנן לפגוע בו ולנקום בו.

גם לגבי חומרת העבירה, המתלונן היה שעה בבית החולים ולא התאשפז.

לאחר שהמתלונן פנה למשטרה, הוא ביקש לוותר על התלונה ומסר כי נערכה סולחה וביקש לא להמשיך את החקירה (ת/2).

לעניין מתחם הענישה, נוכח נסיבות האירוע, הזמן שחלף ועמדת המתלונן סבור ב"כ הנאשם כי מתחם הענישה נע בין מאסר על תנאי מרתיע ועונשים נלווים לבין מאסר על תנאי בדרך של עבודות שירות וענישה נלווית.

לעניין הסולחה סבור כי יש להתחשב בה, משום שזהו נתון נוסף שעל בית המשפט להתחשב בו בגדר מאמצי הנאשם בטיפול בתוצאות העבירה ופיצוי הנזק שנגרם בשלה.

גם בית המשפט העליון מכיר בהסכמי "סולחה" כאמצעי נוסף ליישוב סכסוכים מחוץ לכותלי בית המשפט.

העמדה של המתלון היא כנה ואמיתית. בנוסף לזה שהנאשם עצמו פנה תחילה לבקש סליחה.

ב"כ הנאשם סבור כי ניתן להסתפק בענישה על דרך של עבודות שירות לתקופה קצרה ככל שבית המשפט ימצא לנכון, בהתחשב בחלוק כשנתיים מיום ביצוע העבירה שליחתו של הנאשם מאחורי סורג ובריש תפגע קשות בתדמיתו ותקטע כל אפשרות לשיקומו.

הנאשם מסר בטיעונו לעונש כי התחיל חיים חדשים, השאיר את כל מה שהיה בעבר, רוצה ללמוד, התחיל שנה שנייה. מבקש להתחשב בו ומביע חרטה על מה שעשה.

דין והכרעה

1. העיקרון המנחה בענישה על פי תיקון 113 לחוק, בהתאם לסעיף 40ב' לחוק העונשין, הוא עקרון ההלימה. בקביעת מתחם העונש ההולם את מעשי העבירות אותן ביצעה הנאשם, בהתאם לעיקרון הקבוע בסעיף 40 ג לחוק העונשין, יש להתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירות ומידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירות.
2. העבירות בהן הורשע הנאשם הינן עבירות חמורות, כאשר הערך החברתי המוגן אשר נפגע מביצוען הינו הגנה על שלומו, גופו, ביטחונו ושלוות נפשו של המתלון. הערך החברתי המוגן אשר נפגע מביצוע עבירות אלימות, הינו ביטחונם ושלומם של הציבור.
3. לעניין עבירות אלימות בכלל, קבע בית המשפט לא אחת, כי מדובר במגפה, ועל כן על בית המשפט להחמיר בעונשם של מבצעי עבירות אלה. לעניין זה ראו את דברי כב' השופט א' א' לוי בע"פ 6112/04 מוטי עבדי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (26.1.2005):

"למרבה הדאבה, האלימות עליה אנו מתבשרים חדשות לבקרים, הפכה למגפה של ממש, ורבים הם המקרים בהם נעשה שימוש אף בנשק חם וקר כדי ליישב סכסוכים של מה בכך. את תוצאתה של תופעה קשה זו שילמו רבים, בעיקר צעירים, בחייהם, ובעקבות כך נחתו אסונות על משפחות שלמות המתקשות להתמודד עם האובדן והשכול. כדי להדביר תופעה זו נדרשים, בראש ובראשונה, אמצעים חינוכיים, אולם גם לבתי המשפט נועד תפקיד חשוב, באשר לידם נמסר מכשיר הענישה בו יש לעשות שימוש גם למטרות של מניעה והרתעה, ולעיתים בכל העוצמה, כי אפשר שבדרך זו ייחסכו חיים או תימנע פגיעה אנושה מאחרים".

ראה גם לעניין זה הדברים שנאמרו בבית המשפט העליון בע"פ 8314/03 רג'אח נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים המשפטיים):

"בית-המשפט חייב להעלות את תרומתו הצנועה במלחמה הקשה שיש לחברה בישראל באלימות הגוברת והולכת ברחובות ובבתים, ותרומה זו תמצא את ביטויה בעונשים החמורים ששומה עליהם על בתי-המשפט לגזור על מעשי אלימות שפשו במקומנו כמגיפה. עלינו למוד

את הרחמים שבלבנו כמידה הראויה להם, והרי ידענו כי כל מי שנעשה רחמן במקום אכזרי סוף שנעשה אכזרי במקום רחמן. יצא הקול מבית- המשפט ויילך מקצה הארץ ועד קצה. יצא הקול ויידעו הכול כי מי שיורשע בעבירת אלימות יישא בעונש חמור על מעשהו. והעונש יהיה על דרך הכלל כליאה מאחורי סורג ובריח. וככל שייעצם מעשה האלימות כן תארך תקופת המאסר".

בית המשפט העליון חזר והדגיש, כי זכותו של כל אדם לחיים ולשלמות הגוף היא זכות יסוד מקודשת ואין להתיר לאיש לפגוע בזכות זו.

יפים לעניין זה הדברים שנאמרו בבית המשפט העליון בע"פ 3573/08 עודה נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים המשפטיים) :

"יש לשוב ולהדגיש כי זכותו של כל אדם לחיים ולשלמות הגוף היא זכות יסוד מקודשת ואין להתיר לאיש לפגוע בזכות זו. יש להילחם באלימות שפשטה בחברה הישראלית על כל צורותיה וגווניה, אם בתוך המשפחה ואם מחוצה לה, אם בקרב בני נוער ואם בקרב מבוגרים. נגע האלימות הינו רעה חולה שיש לבערה מן היסוד, ומן הראוי שידע כל איש ותדע כל אישה כי אם יבחרו בדרך האלימות יטו בתי המשפט להשית עליהם עונשי מאסר משמעותיים ומרתיעים מאחורי סורג ובריח".

4. הפגיעה בערך המוגן במקרה זה הינה קשה וחמורה. הנאשם פעל בברוטליות לשמה כאשר בחר להכות המתלונן בשל חשדו כי הנ"ל גרם לפיטוריו ממקום עבודתו. הוא היכה המתלונן באמצעות מקל עץ שהינו כלי נשק קר לכל דבר והיכה בו מספר פעמים ולא פעם בודדת בראשו וגופו תוך גרימת חבלות של ממש.

5. הנזק אשר נגרם כתוצאה מביצוע העבירות הינו נזק ממשי ומוחשי באשר עקב אלימות הנאשם כלפי המתלונן נגרמו למתלונן חבלות שונות בגופו המתבטאות בחתך עמוק קרוע במצחו אשר נזקק לתפירה, שפשופים מרובים ביד שמאל ומרפק, סימני חבלה בבית החזה.

לכך אוסיף הנזק הפוטנציאלי החמור אשר היה עשוי להיגרם למתלונן כתוצאה מהשימוש שעשה הנאשם במקל עץ בהכותו באזורים רגישים כגון ראשו ושאר חלקי גופו וזאת מספר פעמים. אך בנס לא גרמה התקיפה הברוטאלית לחבלות קשות אף יותר לרבות הטלת מומים קבועים בגופו של המתלונן - חבלות שהינן תוצאה מסתברת מהאלימות בה נקט הנאשם במקרה זה.

6. עוד לקחתי בחשבון העובדה שהנאשם יכול היה להבין את אשר היא עושה, את הפסול שבמעשה ואת משמעות המעשה וכי היה ביכולתו להימנע מהמעשה אך עקב מה שנראה כאי יכולתו לשלוט בכעסיו או בתחושת הפגיעה בו פעל הנאשם באלימות בלתי נשלטת.

7. הגם שאין מדובר באירוע מתוכנן מראש הרי שמדובר באקט מתוכנן ולא מקרי, הנאשם בחר לנקוט באליומות כנגד המתלון הספציפי כ"פעולת תגמול" על מה שנתפס בעיניו כגורם לפיטוריו ממקום עבודתו, מכתב האישום בו הורשע הנאשם עולה כי הנאשם בחר לתקוף המתלון בברוטאליות בשל סיבה מוגדרת, גם אם לא יזם עצם המפגש ביניהם מבעוד מועד.

8. אשמו של הנאשם מלא. כך עולה מעובדות כתב האישום בהם הודה הנאשם ואשר לא מציין כי המתלון "תרם" תרומה כלשהי לאליומות בה נקט כנגדו הנאשם ומכאן שלא קדמה לאליומות הנאשם התגרות, הקנטה או אליומות כלשהי מצד המתלון. כמו כן לא הובאה ולו ראשית ראיה בפני בית המשפט אשר תצביע אחרת.

9. גילו של הנאשם.

הנאשם ביצע העבירות המיוחסות ו בכתב האישום בשעה שהיה בן 21 ומכאן שהיה קרוב להגדרת "בגיר צעיר".

בית המשפט העליון מסכם ההלכה הנוהגת בגין דינם של: בגירים - צעירים" מפי כב' השופט ג'ובראן בע"פ 7781/12 - פלוני נ' מדינת ישראל, תק-על 2013(2), 11246

"במסגרת זאת, בית משפט זה קבע פעמים רבות כי בקביעת עונשם של "בגירים צעירים", וזאת מכוח אותן טענות שמעלה באת כוח המערער, יש להעניק משקל נכבד לפוטנציאל השיקומי כעולה מתסקיר המבחן. כך, ציינתי בעבר כי: "אני סבור כי שיקולי השיקום מקבלים משנה תוקף, כאשר לפני גילו של המערער קרוב לגיל הקטינות ולפניו פרושים כל חייו" (ע"פ 8480/12 בלצאו נ' מדינת ישראל(23.1.2013), וראו בנוסף: בש"פ 2403/13 פרי נ' מדינת ישראל (8.4.2013); ע"פ 7515/08 מדינת ישראל נ' גורין (5.1.2009))."

50. במסגרת זאת, עצם הקביעה בדבר חובת עריכת תסקיר מבחן ל"בגיר צעיר" בין הגילאים 18-21, למעשה מכירה במתן חשיבות לשיקול שיקום בגזירת עונשו של "בגיר צעיר" עד לגיל 21. במסגרת שיקול זה, כעולה מתסקיר המבחן, לא מבחין הדין בין קטין ובין "בגיר צעיר". לפיכך, מבלי לקבוע יתדות, נראה כי בקבוצה זו יש לייחס משקל גבוה יותר (בדומה לקטינים) כאשר ניתנת המלצה של שירות המבחן לשלב את הנאשם במסגרת שיקומית, בשל קרבה לגיל הקטינות.

51. חשוב לציין כי מעצם טבעם, שיקולי השיקום כפי שעולים מתסקיר המבחן, הם אינדיווידואליים ותלויים בהמלצת שירות המבחן לגופה. בהמשך לכך, ברי כי ישנם מקרים בהם חרף העובדה שמדובר ב"בגיר צעיר", או אף בקטין, ישנם טעמים משמעותיים המחייבים לבכר את שיקולי ההרתעה והגמול על שיקולי השיקום (וכידוע, בית המשפט לא כבול להמלצות תסקיר המבחן, ורשאי הוא לסטות מהן, כפי שעשה במקרהו של המערער, ראו לדוגמא: רע"פ 10524/04 בוזגלו נ' מדינת ישראל (5.1.2010); רע"פ 1021/07 פלוני נ' מדינת ישראל

"(30.12.2009))."

עם זאת באותו פסק הדין הושמעה דעה שונה באופן מסוים מפי כב' השופט י. עמית :

"הקביעה שלגיל 18 כגיל בו יש לראות את הנאשם כבגיר לצורך הדין הפלילי, זהה לקביעה בחוק הכשרות המשפטית והאפוסטרופסות, התשכ"א-1961. זו גם זו, הן קביעות שרירותיות במידת מה, כפי שבכל "קביעת גבול" של מועדים, מידות, ומשקלות יש מידה של שרירות, כגון בקביעת מועדי התיישנות של עבירות ועונשים (ראו, לדוגמה, רע"פ 4562/11 מוחתסב נ' מדינת ישראל בפסקה 22 לפסק דיני ובפסקה ג לפסק דינו של השופט רובינשטיין (7.3.2013)). מאפייני הגיל הצעיר פורטו לעיל על ידי חברי ואין לי אלא להסכים לדברים. עם זאת, גיל 18 נקבע בישראל גם כגיל גיוס חובה, ועל בגירים צעירים בגיל זה מוטלת אחריות כבדה לחיי אדם ולרכוש, למרות גילם הצעיר. רוצה לומר, כי כפי שהמחוקק רואה בגיר צעיר ככשיר לחיובי "עשה" למיניהם, כך המחוקק רואה את הבגיר הצעיר כנושא באחריות מלאה לאיסורי "אל תעשה" שבדין הפלילי.

2. בסופו של דבר, השאלה היא של מדיניות משפטית, שמא אף עניין למחוקק לענות בו. גילו הצעיר של נאשם היה מאז ומתמיד אחד משיקולי הענישה, וגם כיום אין מניעה להתחשב בו כנסיבה נוספת בעת גזירת הדין, אך לא כמעין "קטיגוריה" חדשה ונפרדת של בגיר-צעיר. בהקשר זה אפנה לרשימת הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה אשר על בית משפט לשקול בגזירת העונש, כמפורט בסעיף 40 יא(1) לחוק העונשין, בעקבות תיקון מס' 113 בנושא הבניית הענישה שם נכתב: "הפגיעה של העונש בנאשם, לרבות בשל גילו".

בית המשפט העליון קבע בהחלטה מאוחרת בהתייחסו לגישות השונות בפרשת פלוני לעיל כי גילו של נאשם הינו נסיבה שאינה קשורה בביצוע העבירה בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין אותה יש לשקול בקביעת העונש הראוי במתחם העונש ההולם אך ספק אם מדובר בקטיגוריה עונשית בפני עצמה. ר' דבריו של כב' השופט רובינשטיין בע"פ 2357/13 - איתמר רוש נ' מדינת ישראל, לא פורסם, (06/10/2013)

"דומה בעינינו כי ניתן ליישב בין הגישות. אכן, הדין אינו יוצר הבחנה מהותית בין בגירים לבגירים צעירים; ההבחנה שבו היא בין בגירים לקטינים, קרי, לפני גיל 18 ואחריו, תוך הבחנות משנה מסוימות גם במתחם הקטינות עצמו, שלא זה המקום להאריך בהן; זאת, למעט חובת התסקיר ל"בגירים צעירים" עד גיל 21. באשר לקטינים, חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), תשכ"א-1961, על תיקוניו, מטעים לגביהם את השיקום; תיקון 113 לא הוחל, כידוע, על קטינים. יצוין כי גם לגביהם, במהופך, ככל שהקטין קרוב יותר לבגירות תהא לכך השפעה על הפעלת "שיקולי הקטינות" (לעומת "קטין צעיר"). יש להניח, אמנם, כי חובת התסקיר לבגירים עד גיל 21 מצביעה על רצון המחוקק לבדוק בהקפדה מיוחדת את שיקולי השיקום. מכל מקום, הבחנות הגיל, כדרך הבחנות תדיר, הן שרירותיות (ראו בג"ץ 8803/06 גני חוגה נ' שר האוצר (2007)), אך מבוססות הן על תפיסה היסטורית רבת שנים של מועד הבגירות,

המעוגנת בחקיקה, תוך שלצד ההבחנה הדיכטומית ישנן הבחנות משנה. ואולם הגיל, בכל מקרה, הוא פרמטר המובא בחשבון על פי הדין, גם בתיקון 113; זאת, הן בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה - בסעיף 40ט(6) מובאת בחשבון "יכולתו של הנאשם להבין את אשר הוא עושה, את הפסול שבמעשהו או את משמעות מעשהו, לרבות בשל גילו" (הדגשה הוספה - א"ר); והן לפי סעיף 40 יא(1), המביא בחשבון בגדרי נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה את "הפגיעה של העונש בנאשם, לרבות בשל גילו" (הדגשה הוספה - א"ר). ההתחשבות יכולה להיות בגיל צעיר במיוחד - ובאמת, כאמור בפסק דינו של השופט ג'ובראן, גיל 18-19 ואף מעל לזאת הוא משמעותי; היא יכולה להיות גם לגבי גיל קשיש במיוחד, כמובן, ואידך זיל גמור.

כ. ואחר כל אלה, גם לגבי "בגיר צעיר" אין הגיל פוליסת ביטוח מפני מאסר, מקל וחומר מקטינים שאף לגביהם, במקרים המתאימים, אין מנוס ממאסר. הסניגור המלומד ציין כי לעניין בגירים צעירים אין הבחנה בין "נחמדים" ל"לא נחמדים"; הביטויים אינם חביבים עלי בהקשר זה, אך עבר פלילי הוא כידוע נסיבה שאינה קשורה בביצוע העבירה המובאת בבירור בחשבון, בדין - סעיף 40יא(11) - ובשכל הישר."

הנה כי כן, נראה כי שיקול היותו של נאשם בן 18-19 ("בגיר צעיר") הינו שיקול בקביעת העונש הראוי בתוך מתחם העונש הראוי וספק אם ניתן לראות בו קטגוריה עונשית בפני עצמה, מה גם שגילו של הנאשם בפני גבולי למדי, אם בכלל, לצורך כניסה לקטגוריית "בגיר צעיר".

מדיניות הענישה הנוהגת

10. בחינת מדיניות הענישה הנוהגת בעבירת תקיפה הגורמת חבלה של ממש במקרים דומים מעלה כי הוטלו על נאשמים עונשים במנעד רחב, החל ממאסרים מותנים ועד למאסר ממושך מאחורי סורג וברח וכן ענישה כלכלית.

סקירת הפסיקה הרלבנטית מעלה כי העונש המוטל על מי שתוקף את רעהו וגורם לו לחבלות, תלוי בחומרת ועוצמת התקיפה, נסיבותיה ותוצאותיה.

11. ברע"פ 7145/15 - אלמו אנגואץ', לא פורסם (28/10/2015) נדון עניינה של נאשמת אשר נדונה בבית משפט השלום ל - 10 חודשי מאסר בפועל ועונשים נלווים בגין גרימת חתך עמוק למתלוננת באמצעות סכין בשעה ששירות המבחן המליץ על הטלת עונש מאסר בעבודות שירות. ערעור לבית המשפט המחוזי התקבל בחלקו באופן שהוטלו על הנאשמת 4 חודשי מאסר בפועל מאחורי סורג וברח תוך שבית המשפט המחוזי מציין במפורש כי אלמלא היותה של הנאשמת בהריון בשבוע ה - 17 לא היה מתערב בעונש שהוטל עליה. הבקשה לרשות ערעור נדחתה.

ברע"פ 2781/15 - יוסף מחאמיד נ' מדינת ישראל, לא פורסם, (27/04/2015) נדחתה בקשת רשות

הערעור. במקרה זה הטיל בית המשפט השלום עונש מאסר בן 6 חודשים שירוצה בעבודות שירות בגין פציעה - גרימת חתך בראש המתלונן באמצעות סכין תוך שנתן משקל להמלצות תסקיר שירות המבחן אשר המליץ על הטלת עונש מאסר בעבודות שירות וקבע רמת מסוכנות בינונית עד נמוכה וכן היעדר עבר פלילי. ערעור המדינה לבית המשפט המחוזי התקבל והעונש הועמד על 8 חודשי מאסר בפועל ועונשים נלווים.

ברע"פ 8716/13 - סאלח דיאב נ' מדינת ישראל, לא פורסם (13/08/2014) נדחתה בקשת המערער למתן רשות ערעור לאחר שבית המשפט השלום הטיל עליו עונש מאסר בן 6 חודשים שירוצה בעבודות שירות בגין פציעת אדם אחד ותקיפת אחר ואילו ערעור המדינה בגין קולת העונש התקבל ורכיב המאסר הועמד על 8 חודשי מאסר בפועל.

ברע"פ 6756/14 בן חמו נ' מדינת ישראל (15.1.15) (פורסם במאגרים המשפטיים), בית המשפט העליון דחה בקשת רשות ערעור שהגיש הנאשם על הרשעתו בבית המשפט המחוזי (שדחה את ערעור הנאשם על הרשעתו בבית משפט השלום) בעבירת תקיפה הגורמת חבלה של ממש בכך, שעל רקע ויכוח שהתגלע בין הנאשם לאחותו, תקף הנאשם את המתלוננת בכך שסטר לה בפניה, בעט בה ברגליה ואף הכה אותה באמצעות מקל וגרם לה במעשיו המטומה בירך ונפיחות באצבע. בית המשפט הותיר את העונש שנגזר על הנאשם בבית משפט השלום - מאסר מותנה וקנס, על כנו.

בעפ"ג (מחוזי מרכז) 3542-01-08 אחמד נ' מדינת ישראל (12.1.10) בית המשפט המחוזי, בהסכמת המדינה, הקל בעונשו של נאשם שנעץ חפץ חד בפניו של המתלונן וגרם לו לחתך שטחי מהרקה ועד לצוואר, לאור הליך טיפולי שעבר, והטיל עליו 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות.

בע"פ (מחוזי מרכז) 41309-08-11 מעודד נ' מדינת ישראל (18.12.11) הנאשם הורשע לאחר שמיעת ראיות בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש, בכך שהטיח את ידו ורגלו של המתלונן במשקוף דלת רכבו, אחז בצווארו בצורת חניקה, וחבט אגרופיו בראשו והכה אותו במקל. כתוצאה מכך נגרמו למתלונן המטומות, כאבים בלסת, רגישות באוזן ובעורף והוגבלו תנועותיו באופן ניכר. על הנאשם, נעדר עבר פלילי, הוטלו 4 חודשי מאסר בעבודות שירות, מאסר מותנה והתחייבות כספית.

ברע"פ 1601/14 - נדב פרץ נ' מדינת ישראל, לא פורסם, (03/03/2014) נדחתה בקשת רשות ערעור של מערער בגין הטלת 10 חודשי מאסר בפועל בשל ביצוע עבירות פציעה בנסיבות מחמירות ותקיפה סתם. בית המשפט העליון מצוין בהחלטתו כי הגם שעברו של המערער נקי אין בעונש שנפסק כדי חריגה לחומרה ממדיניות הענישה הנוהגת בעבירות אלו.

ברע"פ 8405/08 - משה טיבולי נ' מדינת ישראל, לא פורסם, (07/10/2008) נדחתה בקשת המערער לקבלת רשות ערעור בשעה שביט המשפט השלום הטיל על הנאשם 4 חודשי מאסר שלא בעבודות שירות והפעיל מאסר מותנה בחופף לאחר שהנאשם הורשע על פי הודאתו בפציעת המתלונן במכת אגרוף וגרימת שבר באף (עבירת פציעה שלא בנסיבות מחמירות). בית המשפט המחוזי דחה ערעור המערער על חומרת העונש.

12. ההיבט הכלכלי של הנאשם

על פי הוראות סעיף 40 ח', לחוק העונשין, בקביעת מתחם הענישה ההולם שומה על בית המשפט לבחון את יכולתו הכלכלית של הנאשם כחלק מהשיקולים לקביעת מתחם הענישה, ולמעשה, ניתן לומר כי באשר לעונשי קנס, קיימת אינדיווידואליות בקביעת מתחם העונש הנובעת מכך שבקביעת מתחם זה, אין בוחנים רק את הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, אלא גם את יכולתו הכלכלית של הנאשם.

הנאשם ציין כי פיצה המתלונן בסכום של 10,000 ₪ אך לא הוצג אישור בנושא. ב"כ הנאשם לא טען דבר בנוגע למצבו הכלכלי של הנאשם ומכאן אני מסיק כי אין הנאשם חווה קשיים כלכליים מיוחדים.

13. לאור כל האמור לעיל, הערך המוגן שנפגע מביצוע העבירות, נסיבות ביצוען של העבירות מצבו הכלכלי של הנאשם ומדיניות הענישה הראויה אני קובע כי מתחם הענישה הינו החל ממאסר בן חודשיים שיכול וירוצה בעבודות שירות ועד ל-10 חודשי מאסר בפועל, קנס בין 1000 ש"ח ו- 10,000 ₪, פיצוי למתלונן בסכום זהה וחתימה על התחייבות כספית.

14. האם יש לחרוג ממתחם הענישה ההולם

כאמור, על בית המשפט לבחון האם ראוי לחרוג מן המתחם בשל שיקולי שיקום המהווים שיקול לקולא (סעיף 40 לחוק העונשין) או מאידך, לחרוג מן המתחם בשל הצורך להגנה על שלום הציבור, המהווה שיקול לחומרה (סעיף 40 לחוק העונשין).

תסקיר שירות המבחן לא בא בהמלצה טיפולית בעניינו של הנאשם ומכאן כי לא מצאתי מקום לחרוג לקולא ממתחם העונש ההולם.

כמו כן לא הוצגה בפני בית המשפט חוות דעת אשר תצדיק סטיה לחומרה, כנגד הנאשם לא תלוי ועומד מאסר מותנה בר הפעלה ועברו הפלילי כולל שתי הרשעות בלבד. מכאן כי גם לא מצאתי מקום לסטות ממתחם העונש ההולם לחומרה.

15. נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות

עמוד 11

לאחר קביעת מתחם העונש ההולם לאירוע בו הורשעה הנאשם, יש לקבוע את העונש המתאים במסגרת מתחם העונש ההולם. בגזירת העונש המתאים לנאשם שמלפניי וכמצוות סעיף 40 לא לחוק העונשין, יש מקום להתחשב בנסיבותיה האישיות, אשר אינן קשורות בביצוע העבירות. נסיבות אלה נלמדות, בין היתר, מטיעוני הסנגור לעונש ומדברי הנאשם, והכל כמפורט לעיל. בדרך זו חידד תיקון מס' 113 לחוק העונשין, את הצורך בהמשך נקיטת שיטת ענישה אינדיווידואלית, הבוחנת נסיבותיו של כל מקרה ואדם המובא לדין (ע"פ 433/89 אטיאס נ' מדינת ישראל).

16. הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה :

א. הפגיעה של העונש בנאשם - אין ספק כי לעונש מאסר בפועל ראשון מאחורי סורג וברח השלכה אפשרית לא קלה על נאשם צעיר יחסית אשר ריצה בעבר עונש מאסר בעבודות שירות.

ב. נטילת האחריות של הנאשם על מעשיו, וחזרתו למוטב או מאמציו לחזור למוטב - הנאשם אמנם מביע חרטה בפני בית המשפט ושירות המבחן התרשם כי לוקח אחריות על ביצועה אך עם זאת עולה מתסקירי שירות המבחן כי הנאשם אינו מגלה אמפטיה כלפי המתלונן שנחבל קשות כתוצאה מאלימות הנאשם כלפיו, הנאשם חוזר על מעשיו האלימים, לא מביע נזקקות ולא נרתם להליך טיפולי למרות שנדרש באופן מוחשי לרכוש כלים להתמודדות במצבי איבוד שליטה. מתסקיר שירות המבחן עולה כי אין די בהצהרות הנאשם כי שינה דרכיו בשעה שבפועל שינוי זה אינו בא לידי ביטוי במעשיו.

ג. הנאשם טען כי פיצה המתלונן במסגרת הסדר סולחה אך לא טרח לזמן המתלונן לשלב הראיות לעונש ולא הציג דבר לתמיכה בטיעונו זה למעט עדות המתלונן במשטרה כי מבקש לבטל תלונתו לצורך הגעה להסדר סולחה עם המכובדים (נ/2).

ד. הנאשם הודה בהזדמנות הראשונה.

ה. חלופת הזמן מביצוע העבירה - ב"כ הנאשם ציין בטיעונו כי חלפו שנתיים מביצוע העבירה. כתב האישום הוגש בחלוף חודש וחצי מהאירוע, בתיק זה הוחלף ייצוג הנאשם, הנאשם נשלח לקבלת תסקיר שירות המבחן ותסקיר משלים על פי בקשתו, הדיון נדחה פעמיים לצורך הסדרת ייצוג וצילום חומר חקירה ופעם נוספת לבקשת ב"כ הנאשם לצורך הידברות עם התביעה וכך גם לצורך קבלת חוות דעת הממונה. בנסיבות אלו לא נראה כי נגרם לנאשם עינוי דין לאור פרק זמן של שנתיים מיום ביצוען של העבירות ועד מתן גזר הדין וללא ששהה בתנאים מגבילים.

ו. עברו הפלילי של הנאשם -

לנאשם אמנם שתי הרשעות קודמות בלבד אך מעיון בפלט ההרשעות הקודמות (1/ת) עולה כי הנאשם נדון בבית המשפט המחוזי בנצרת בשנת 2008 לעונש של 5 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות ומאסר מותנה בגין ביצוע עבירות חבלה כשהעברין מזוין, החזקת אגרופן או סכין למטרה לא כשרה, תקיפה סתם ע"י שניים או יותר וכן עבירת פציעה.

בשנת 2014 נדון הנאשם בבית משפט השלום לנוער בגין עבירות תקיפה וחבלה במזיד ברכב משנת 2009 לעונשי הארכת מאסר מותנה, קנס והתחייבות כספית.

עיון בעברו הפלילי מעלה אמנם כי הנאשם לא עבר עבירות במשך 4 שנים (משנת 2009 עד שנת 2013) אך הרשעותיו הקודמות בגין עבירות אלימות חמורות בהיותו קטין והרשעתו בתיק הנוכחי מצביעות על רצף בביצוע עבירות אלימות קשות, תוך הסתייעות בנשק קר כדוגמת מקל עץ במקרה הנוכחי וגרימת חבלות ממשיות בגוף קורבנות העבירה. עוד עולה כי העבירות אותן ביצע הנאשם במקרה הנוכחי נעברו בשעה שהיה תלוי ועומד כנגד הנאשם ת.פ. 13486-03-10 בימ"ש לנוער נצרת אך גם בכך לא היה כדי להרתיע הנאשם מלשוב לסורו.

17. שיקול הרתעת היחיד :

מעיון בתסקירי שירות המבחן עולה כי הנאשם לא הפנים כי נזקק להליך טיפולי כדי לשנות דרכיו ולהתמודד עם מצבי תסכול וחוסר שליטה, עברו הפלילי מגלה סדרתיות בביצוע עבירות אלימות, חלקן קשות וחמורות, הנאשם לא נרתם להליך טיפולי ומכאן שעל העונש להרתיע הנאשם מלעבור עבירות אלימות נוספות.

19. בגזירת העונש המתאים לנאשם שלפני שקלתי לחומרה את חומרת המעשים שביצע הנאשם, הברוטאליות והאלימות המתמשכת בה נקט תוך שימוש במקל עץ, החבלות שנגרמו למתלונן, עברו הפלילי של הנאשם לרבות ריצוי מאסר קודם בעבודות שירות, היעדר גילוי אמפתיה כלפי המתלונן ורמת מסוכנות בינונית עד גבוהה הנשקפת מהנאשם כלפי כולי עלמא וזאת בחומרה בינונית עד גבוהה. עוד שקלתי לחומרה שיקולי הרתעת היחיד והרבים ואי הירתמותו של הנאשם להליך טיפולי, חוסר הבנתו בגין מצבו הבעייתי סביב התנהגותו האלימה למרות מאמצי שירות המבחן ואף התנהלותו המקוממת במהלך הדיונים בשעה שהצהיר כי מבקש להירתם להליך טיפולי וכאשר נשלח ע"ס הצהרה זו לקבלת תסקיר משלים מצוין כי הצהיר ההצהרה אך ורק כדי לקבל הקלה בעונשו.

18. לקולא שקלתי העובדה כי הרשעותיו הקודמות של הנאשם הינן בגין עבירות שביצע כקטין, הבעת חרטה על מעשיו ושינוי מסוים שעשה הנאשם בחייו כאשר פנה ללימודים. כמו כן נתתי משקל מסוים לבקשת המתלונן לבטל התלונה הגם שבקשה זו הובעה בשלבי החקירה הראשוניים במטרה להגיע להסכם סולחה שלא הוצג.

19. לאחר ששקלתי בדבר מצאתי כי העונש הראוי במקרה זה ממוקם במדרג הבינוני עד הגבוה של מתחם העונש ההולם באופן שיוטל על הנאשם עונש מאסר בפועל מאחורי סורג ובריא לתקופה במדרג הבינוני לצד עונשים נלווים.

לאחר ששקלתי את כל האמור לעיל, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. מאסר בפועל לתקופה של 4 חודשים.
- ב. מאסר על תנאי לתקופה של 6 חודשים והתנאי הוא כי במשך 3 שנים החל מהיום לא יעבור עבירת אלימות מסוג עוון וירשע בגינה בתקופת התנאי או לאחריה.
- ג. מאסר על תנאי לתקופה של 9 חודשים והתנאי הוא כי במשך 3 שנים החל מהיום לא יעבור עבירת אלימות מסוג פשע וירשע בגינה בתקופת התנאי או לאחריה.
- ה. הנאשם ישלם פיצוי למתלונן שפרטיו : נאג'י חראנבה, ת.ז 038165700 ע"ס 5000 ₪ וזאת עד יום 1/5/16.
- הפיצוי יופקד במזומן בקופת בית המשפט במועד לעיל שאם לא כן יישא סכום זה הפרשי הצמדה וריבית כחוק החל מיום גזר הדין.
- במידה ובתיק יש פיקדון, הפיקדון יקוזז כנגד פיצויים שנפסקו, אם נפסקו, לאחר מכן יקוזז כנגד קנס שהוטל. במידה וקיימת יתרה, היתרה תוחזר למפקיד והכל בכפוף להוראות כל דין ועיקול.
- הנאשם יתייצב למאסרו בבית מעצר צלמון ביום **17/1/16** בשעה **10:00**, או על פי החלטת שב"ס, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. על המערער לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שב"ס, טלפונים: 08-9787336, 08-9787377.

זכות ערעור תוך 45 יום לבית המשפט המחוזי.

המאשימה תיידע המתלונן בתוכן גזר הדין.

המזכירות תעביר גזר הדין וכתב האישום לידי שב"ס.

ניתן והודע היום ג' כסלו תשע"ו, 15/11/2015 במעמד הנוכחים.

ניר מישורי לב טוב , שופט